

РЕШЕНИЕ

№ 387

гр. София, 14.11.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 4-ТИ НАКАЗАТЕЛЕН, в публично заседание на четиринадесети ноември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Вера Цветкова

Членове: Маргаритка Шербанова
Петър Гунчев

при участието на секретаря Ваня Ил. И.
в присъствието на прокурора
като разгледа докладваното от Маргаритка Шербанова Въззивно наказателно дело от общ характер № 20231000601264 по описа за 2023 година

Производството е по реда на Глава XXI от НПК.

С присъда № 6 от 29.03.2023 г. постановена по НОХД № 5/2022 г., Окръжен съд – Монтана, е признал подсъдимия В. Б. Д., ЕГН *****, български гражданин, неженен, безработен, без образование, осъждан, с адрес: гр. ***, **за виновен** в това, че на 28.08.2021 г. между 21:00 ч. и 21:30 ч. в землището на гр.***, кв. „Заножене“, в местността „Грамадата“ умишлено умъртвил И. Ц. И. чрез удар в главата с дърво, като му причинил тежка черепно-мозъчна травма-счупване костта на черепа с кръвоизливи под меките мозъчни обвивки и контузия на мозъка, довела до мозъчен оток и вклиняване на малкия мозък в големия тилев отвор, довело до парализа на жизнено важни мозъчни центрове-дихателен и сърдечно-съдов-престъпление по чл.115 от НК, поради което и на основание чл.54 от НК, му е наложил наказание „лишаване от свобода“ за срок от 16 /шестнадесет/ години, което да бъде изтърпяно ефективно при първоначален „строг“ режим в затвор.

От така определения размер на наложеното наказание, съдът приспаднал времето от 29.08.2021 г. до 16.12.2021 г., както и от 08.06.2022 г. до влизане на присъдата в сила, през което подсъдимият Д. е бил с мярка за неотклонение „задържане под стража“.

Подсъдимият В. Б. Д. е осъден да заплати на Ж. С. И., Ц. И. И. и С. И. И., всички от гр.*** сумата от по 100 000 лв. на всеки от тях като обезщетение за претърпени от

престъплението неимуществени вреди, както и по сметка на ВСС-София сумата от 12 000 лева държавна такса върху уважения размер на гражданските искиове.

Съдът е възложил в тежест на подсъдимия Д. сторените по делото разноси, възлизащи в размер на 2 417.25 лв., платими по сметка на Окръжен съд-Монтана, както и 5.00 лв. държавна такса, за служебно издаване на изпълнителен лист.

В законоустановения срок, присъдата е протестирана от прокурор при Окръжна прокуратура – Монтана, с твърдения за нейната неправилност и несправедливост. Според прокурора, събраните по делото доказателства установявали извършено от подсъдимия В. Б. Д., престъпно деяние, характеризиращо се с изключително висока степен на обществена опасност с оглед настъпилия вредоносен резултат - причиняване смъртта на пострадалото лице, както и с оглед личността на дееца Д. - осъждан с общо 12 бр. влезли в сила присъди за извършени престъпления от общ характер.

С наложеното на подсъдимия наказание „лишаване от свобода” за срок от 16 години, при първоначален „строг“ режим, според прокурора, визираните в чл.36, ал.1 от НК не могат да бъдат изпълнени, тъй като наложеното наказание не отговаряло на обществената опасност на деянието и личността на дееца.

С протеста се прави искане за увеличение на наказанието на подсъдимия В. Б. Д., за извършеното от него престъпление по чл.115 от НК.

Жалба против присъдата, в законоустановения срок, е депозирана и лично от подсъдимия В. Б. Д., в която последният твърди, че са му нарушени правата и, че е приложен неправилно материалния закон.

В съдебно заседание пред въззивната инстанция, представителят на Софийска апелативна прокуратура пледира за потвърждаване на присъдата, като правилна, законосъобразна и обоснована. Намира жалбата на подсъдимия за неоснователна. Моли за потвърждаване на присъдата.

Повереникът на частните обвинители и граждански ищци, подкрепя представителят на Апелативна прокуратура, в становището му, че присъдата е правилна и законосъобразна. Намира протеста на Окръжна прокуратура - Монтана за основателен. Размерите на уважените граждански искиове, повереникът намира за справедливо отмерени. Правните изводи на първоинстанционният съд относно осъществения, от подсъдимия, състав на престъплението по чл.115 от НК, както и вината му, според повереника са също правилни. Намира жалбата на подсъдимия за неоснователна.

Пред въззивният съд, защитникът пледира за уважаване жалбата на подсъдимия Д.. Моли делото да бъде върнато за ново разглеждане от друг състав, с цел повдигане на ново обвинение, с оглед фактите, съдържащи се в събраните по делото доказателства, че подсъдимият извършил деянието от страх, предвид налагания му от пострадалия тормоз.

В предоставеното му право на лична защита, подсъдимият Д. заявява, че поддържа казаното от защитника си, както и жалбата си.

В предоставеното му право на последна дума, заявява, че предоставя на съда да реши.

Настоящият съдебен състав, след като обсъди доводите на страните и събраните по делото доказателства, като извърши цялостна проверка на оспорения съдебен акт в рамките на правомощията си по чл.314 от НПК, установи, че Окръжен съд – Монтана е допуснал съществено нарушение на процесуалните правила по смисъла на чл.348, ал.3, т.2, предл.1 от НПК, тъй като е постановил присъдата в противоречие с чл. 305, ал. 3 от НПК.

Изложените съображения на съда в подкрепа на отразеното в диспозитива на присъдата не покриват изискването за надлежни мотиви.

С постановената на 29.03.2023 г. първоинстанционна присъда, дословно цитирана по-горе, подсъдимият В. Б. Д. е признат за виновен в извършването на престъпление по чл.115 от НК, за това, че на 28.08.2021 г. между 21:00 ч. и 21:30 ч. в землището на гр.***, кв. „Заножене“, в местността „Грамадата“ умишлено умъртвил И. Ц. И. чрез удар в главата с дърво, като му причинил тежка черепно-мозъчна травма-счупване костта на черепа с кръвоизливи под меките мозъчни обвивки и контузия на мозъка, довела до мозъчен оток и вклиняване на малкия мозък в големия тилен отвор, довело до парализа на жизнено важни мозъчни центрове-дихателен и сърдечно-съдов, поради което и на основание чл.54 от НК, му е наложил наказание „лишаване от свобода“ за срок от 16 /шестнадесет/ години, което да бъде изтърпяно ефективно при първоначален „строг“ режим в затвор, като е приспаднал времето от 29.08.2021 г. до 16.12.2021 г., както и от 08.06.2022 г. до влизане на присъдата в сила, през което подсъдимият Д. е бил с мярка за неотклонение „задържане под стража“.

Съдът е осъдил подсъдимия Д. да заплати на Ж. С. И., Ц. И. И. и С. И. И., всички от гр.*** сумата от по 100 000 лв. на всеки от тях като обезщетение за претърпени от престъплението неимуществени вреди, както и по сметка на ВСС-София сумата от 12 000 лева държавна такса върху уважения размер на гражданските иски.

В тежест на подсъдимия Д. са възложени и сторените по делото разноси, възлизащи в размер на 2 417.25 лв., платими по сметка на Окръжен съд-Монтана, както и 5.00 лв. държавна такса, за служебно издаване на изпълнителен лист.

В мотивите към цитираната присъда, изобщо не са засегнати въпросите относно определения срок на наказанието „лишаване от свобода“, първоначалния му режим на изтърпяване, гражданския иск, както и разноските, т.е. в тези части от диспозитива на присъдата буквално липсват мотиви.

Така, по отношение на срока на наказанието „лишаване от свобода“, в мотивите лаконично е отразено, че „... Д. следва да бъде признат за виновен и съответно да му бъде наложено наказание, отговарящо на санкционната част от законовата норма на чл.115 от НК, тъй като единственият предвиден там вид наказание е лишаване от свобода, то пред съда бе поставен единствено въпроса за неговия размер, който бе определен съобразно разпоредбата на чл.54 НК, при което като смекчаващи отговорността обстоятелства бяха отчетени... Като

отегчаващи отговорността обстоятелства се отчетоха... При анализа на обстоятелствата бе възприет превес на отегчаващите над смекчаващите отговорността, поради което и размера на наказанието бе определен над средния за деянието. Причини за извършване на престъплението са явно и грубо неуважение към обществените и законови норми...“ Така определеното като вид и размер наказание е в съС.ие да постигне възложените му от закона цели-на обща превенция, като подейства възпиращо към останалите членове на обществото, а също и на лична такава, да подейства превъзпитателно към конкретния нарушител.“ Така приключват и мотивите към първоинстанционната присъда.

Никъде в мотивите не е коментиран срока на наложеното наказание „лишаване от свобода“. Никъде в мотивите не е коментиран и първоначалният режим на изтърпяване на наказанието „лишаване от свобода“.

Още по-фрапантно е положението в частта на присъдата, касаеща присъдения граждански иск. В диспозитива на присъдата е посочено, че подсъдимият Д. е осъден да заплати на Ж. С. И., Ц. И. И. и С. И. И., всички от гр.*** сумата от по 100 000 лв. на всеки от тях като обезщетение за претърпени от престъплението неимуществени вреди. Никъде в мотивите обаче, и дума не е записана какви са тези три лица; каква е връзката им с процесното наказателно производство; защо и в какво тяхно качество им е присъдено обезщетение за неимуществени вреди; в какво се изразяват имуществените вреди; защо размерът на присъдената сума е именно по 100 000 лева – все изключително важни въпроси, на които отговор в мотивите не е даден.

По същият начин стои въпроса и по отношение на разносните и държавните такси. Възложените в тежест на подсъдимия Д. 12 000 лева държавна такса върху искове, сторените по делото разноски, възлизащи в размер на 2 417.25 лв., платими по сметка на Окръжен съд-Монтана, както и 5.00 лв. държавна такса, за служебно издаване на изпълнителен лист, отново изобщо не са коментирани в мотивите към присъдата....

В конкретния случай, съществена част от мотивите към атакуваният съдебен акт изобщо не е изготвена от съда, тъй като липсва самостоятелен анализ на наказателноосъдителната и гражданскоосъдителната части на присъдата. Тези непълноти и неясноти в мотивната част на акта на Монтански окръжен съд, го характеризират като липса на мотиви по смисъла на чл.348, ал.3, т.2, предл.1 от НПК. Налице е съществено процесуално нарушение, защото не е ясна волята на съда относно размера на наложеното на подсъдимия наказание, начина на изтърпяването му и присъденото обезщетение за вреди.

Като основен акт на правосъдие, присъдата решава по същество въпросите за наказателната отговорност на обвиненото лице по конкретното наказателно дело. Затова в мотивите на присъдата, съдът трябва да изложи кои обстоятелства приема за установени, въз основа на кои доказателствени материали и какви са правните съображения за взетото решение. Или казано по друг начин, мотивите трябва да дадат представа за констатациите на съда относно релевантните към предмета на доказване факти и тяхната правна квалификация. При това, като вид съдебен акт, присъдата трябва да отговаря на изискванията за форма и съдържание на съдебните актове, определени по общ начин в чл.34

от НПК. Формата на присъдата се определя и от редица задължителни реквизити, посочени в процесуалния закон, спазването на които е гаранция за нейната валидност и законосъобразност. В чл.305, ал.3 от НПК по общ начин е установено какво трябва да бъде съдържанието на мотивите на присъдата. Съдебната практика е установила редица правила и унифицирани форми за структура на мотивите, следването на които е гаранция за правилността и убедителността на свободното съдийско убеждение. Най-общо казано, структурата на мотивите следва линията факти – доказателства –право, което е общоприет процесуален стандарт за мотивиране на съдебните решения, или мотивите съдържат условно следните части: уводна част; изложение на приетите за установени факти; анализ на доказателствата; правни изводи; съображения за определяне на наказанието; аргументи относно приетия за разглеждане граждански иск. Иначе казано, в съдебния акт с който решаващият съд се произнася по същество по въпросите относно отговорността и вината на подсъдимото лице, волята на съда относно установените фактически обстоятелства по делото следва да е несъмнено ясно изразена. Обратното винаги съставлява основание за отмяна на постановения съдебен акт, както е в настоящия случай, тъй като практически води до липса на съществена част от мотивите.

Присъдата на съда представлява едно единно неразривно цяло, състоящо се от диспозитив и мотиви. Съгласно трайната съдебна практика, мотивите в съдебната присъда трябва да бъдат такива по своето юридическо естество – процесуално и материално правно, щото диспозитивът на присъдата да се явява като тяхно необходимо логическо последствие. Изискването за мотивиране на съдебните актове е конституционно установено в чл.121, ал.4 от Конституцията на Република България. Освен това, мотивирането на вътрешното съдийско убеждение, изложено в мотивите към присъдата, е важна гаранция за правото на справедлив процес по чл.6 от ЕКПЧОС. Поради това констатираните непълноти и неясноти в мотивната част на присъдата, представляващи и противоречие между мотивите и диспозитива на протестираната присъда, съставлява съществено нарушение на процесуалните правила, тъй като изключва възможността да се установи действителната воля на решаващия орган по коментирания по – горе въпроси и е равносилно на липса на мотиви. Този порок - липса на мотиви на проверявания съдебен акт е безусловно основание за отмяна на последния и връщане на делото за ново разглеждане, доколкото същият е от абсолютните процесуални нарушения и представлява касационно основание по чл.348, ал.3, т.2, пр. първо от НПК, тъй като не може да бъде отстранено от настоящия въззивен съдебен състав, поради липса на годен съдебен акт, който да бъде надлежно проверен от въззивната инстанция.

При този изход на делото не се налага обсъждане на останалите оплаквания, изложени в протеста и в жалбата на подсъдимия за нарушение на закона и явна несправедливост на наложеното наказание.

По изложените съображения, присъдата на първоинстанционният съд следва да бъде отменена и делото върнато за ново разглеждане от друг състав на Монтански окръжен съд.

Водим от горното на основание чл.335, ал.2, вр. чл. 334, т.1 вр. чл.348, ал.3, т.2, пр.1 вр. ал.1, т.2 от НПК, Софийски апелативен съд

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Присъда № 6 от 29.03.2023 г. постановена по НОХД № 5/2022 г., Окръжен съд – Монтана.

ВРЪЩА делото за ново разглеждане от друг състав на първоинстанционния съд от стадия на разпоредителното заседание.

Решението е окончателно и не подлежи на жалба или протест.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____